

habitus

Rapportage ecologisch werkprotocol
voor de werkzaamheden ten behoeve van ontwikkeling woonwijk

Selissen te Boxtel

Van Wanrooij Bouw & Ontwikkeling

Projectadviseur

B. Brandt Bsc
0172-20 40 60

benjamin@habitus.nl

Rapportage

Ing. W. de Groot

Rapport

VWAN2019-2-RAP1 EWP

In opdracht van

Van Wanrooij Bouwontwikkeling

Contactpersoon opdrachtgever

Marc van Roekel

Opleverdatum

15-5 -2020

Interne controle

B. Brandt BSc

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport inclusief foto's is enkel toegestaan met toestemming van de eigenaar (de opdrachtgever) en onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Habitus geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen. Onze algemene voorwaarden zijn [hier](#) in te zien. Onze privacyverklaring is [hier](#) te vinden.

Een verklaring van onze documentcodes is te vinden op [onze website](#).

Adres: Tolnasingel 3 / 2411 PV / Bodegraven

Kvk-nummer: 61229628 / Btw-nummer: NL854262301B01

Rekeningnummer: NL14ABNA0494577894

<https://habitus.nl>

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
2.	WERKPROTOCOL	5

BIJLAGEN

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens om het plangebied bouwrijp te maken en woningen te bouwen voor een nieuwe woonwijk in de Selissen te Boxtel. De start van werkzaamheden van fase 1 is gepland vanaf juni 2020, daarop volgen de de fase 2 tot en met 10. De totale ontwikkeling van het plangebied duurt minimaal vijf jaar.

In het plangebied is een gebruikte dassenburcht aanwezig en is foerageergebied van de das vastgesteld. De dassenburcht bevindt zich in de geluidswal ten noorden van het plangebied, waar circa 2 á 3 volwassen dassen aanwezig zijn. Het plangebied wordt gebruikt als foerageergebied en er loopt een cruciale dassenwissel langs de watergang evenwijdig aan de snelweg A2 naar de brug over de Dommel. In het kader van de Wet natuurbescherming is een ontheffing aangevraagd voor de das. In het kader van de Zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening gehouden te worden met broedvogels en overige natuurwaarden.

Voor een overzicht van alle op voorhand beoordeelde ecologische risico's wordt verwezen naar de quickscan rapportage met kenmerk BLWM2017-3-RAP1 van datum 7 april 2017. Voor de uitgevoerde nadere natuuronderzoeken wordt verwezen naar het rapport BLWM2017-7-RAP1 van datum 27 september 2017. Voor specie de das is ook eind 2018/ begin 2019 nog aanvullend onderzoek uitgevoerd. Zie hiervoor de rapportage VWAN2018-RAP1 van datum 21 juni 2019. Verder is speciaal voor de das een compensatieplan opgesteld door Stichting Das & Boom met kenmerk 17D014 van datum januari 2018. Dit plan is ook opgenomen in het activiteitenplan voor de ontheffing zie daarvoor VWAN2019-2-RAP1 Activiteitenplan van datum 4 november 2019. Al deze documenten zijn op aanvraag leverbaar.

In dit ecologisch werkprotocol zijn maatregelen opgenomen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen op basis van de voorgaande onderzoeken.

1.2 Plangebied

Het plangebied betreft de Selissen te Boxel en ligt in de provincie Noord-Brabant. De begrenzing van het plangebied is weergegeven in Figuur 1. In de huidige situatie bestaat het plangebied voornamelijk uit akkerland. Daarnaast zijn er enkele bomen aanwezig. Centraal gelegen in het plangebied zijn enkele boederijen en woonhuizen aanwezig. Ten noorden van het plangebied, in de geluidswal tussen de A2 en het landgoed, is een dassenburcht aanwezig. Daarnaast is ten zuiden van het plangebied bij de Dommel een snelwegonderdoorgang aanwezig waardoor de dassen de foerageergebieden aan de overzijde van de A2 kunnen bereiken. De dassen die gebruik maken van de burcht zijn afhankelijk van de gronden in de omgeving als foerageergebied. Een deel van dit gebied gaat verloren of wordt onbereikbaar door de realisatie van de nieuwe woonwijk welke in Figuur 1 staat aangegeven als plangebied. Om dit te voorkomen worden diverse maatregelen uitgevoerd. Naast de das is het belangrijk om met broedvogels rekening te houden en is vanuit de zorgplicht belangrijk om ook rekening te houden met algemene soorten zoals konijn, haas e.d. door voor uitvoering van de werkzaamheden altijd een ecologisch check te laten plaatsvinden. Zie Figuur 1 waar welke beschermde functies aanwezig zijn.

Figuur 1: begrenzing plangebied en overzicht beschermde functies

1.3 Voorgenomen werkzaamheden

In het plangebied worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

1. Sloop gebouwen;
2. Kap bomen;
3. Dempen watergang;
4. Realisatie geluidsscherm;
5. Bouw van nieuwe woningen;
6. Aanbrengen van nieuwe beplanting;
7. Aanleg compensatiewater;
8. Aanleg dassencorridor.

De planning van de werkzaamheden is om te starten in juni 2020. Globaal vindt de uitvoering van het project in drie stappen plaats (zie Figuur 2). Stap 1 betreft een combinatie van aanleg geluidsscherm en de woningbouw realisatie fase 1 en 2 (voor Fases zie Bijlage 1). Bij Fase 1 en 2 is geen raakvlak met das. In stap 2 wordt de dassencompensatie gerealiseerd. Als dit gerealiseerd is maakt dat woningbouw in het overige gebied mogelijk en dat betreft stap 3.

1.4 Doel

Dit ecologisch werkprotocol wordt opgesteld om een manier van werken vast te leggen op basis van het voor de ontheffing opgestelde activiteitenplan (WAN2019-2-RAP1) en de verleende ontheffing. De ontheffingsaanvraag is op 6 december 2019 ontvangen bij het bevoegd gezag. Na verlening van de ontheffing kan het nodig zijn om dit ecologisch werkprotocol van een update te voorzien.

De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden volgens dit ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol gaat in op de wijze waarop rekening gehouden wordt met belangrijke natuurwaarden en geeft invulling aan de algemene zorgplicht.

Stap 1

Aanleg geluidsscherm inclusief onderdoorgang A2 ten behoeve van das en vluchtmogelijkheden voor de das ter plaatse van het geluidsscherm.

Woningbouw fase 1&2 is mogelijk, in het overige deel van het plangebied is nog geen woningbouw mogelijk. Eerst wordt het landschap aangelegd (fase 2) zodat het geschikt(er) wordt als leefgebied voor de das.

Stap 2

Aanleg en inrichting landschap rondom woonwijk.

Woningbouw fase 1&2 mogelijk met behoud dassenleefgebied.

Pas wanneer de landschappelijke inrichting met de te nemen ecologische maatregelen volledig is afgerond kan worden overgegaan op de volgende fase.

Stap 3

Landschap inclusief dassenleefgebied compleet en (nagenoeg) afgerond.

Doorontwikkeling woonwijk mogelijk.

Figuur 2: stap 1 t/m 3 die de globale werkvolgorde aangeven. Bron: Landschapsplan Selissen te Boxtel, Staro 2019.

1.5 Criteria

Onderhavige rapportage voldoen aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Habitus natuur & landschap¹.

1.6 Reikwijdte

Dit ecologisch werkprotocol heeft alleen betrekking op:

- De maatregelen benoemd in de aangeleverde ecologische onderzoeken.
- De werkzaamheden zoals beschreven in paragraaf 1.3.
- Het plangebied zoals weergegeven in figuur 1.

Indien de werkzaamheden of de tijdsduur van het project wijzigt, dient te allen tijden de opsteller van dit ecologisch werkprotocol geïnformeerd te worden (zie colofon voor de contactgegevens). Er zal dan bepaald worden of het ecologisch werkprotocol aangepast moet worden en of er nadere acties nodig zijn.

¹ De interne proces- en kwaliteitseisen betreffen het volgende:

- Het rapport is opgesteld op basis van actuele literatuur zoals gedragscodes en kennisdocumenten.
- Het rapport is opgesteld door deskundigen met voldoende kennis van de wet, regelgeving en soorten. De deskundigen voldoen aan de deskundigheidseisen voor een ecologisch deskundige, van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- De projectleider heeft specifieke deskundigheid en meerdere jaren ervaring met soortgelijke projecten. Dit wordt intern een productexpert genoemd.
- Iedere rapportage wordt door een andere ecooloog beoordeeld op inhoud en vorm op basis van vaste beoordelingscriteria. Geplaatste opmerkingen door de beoordelaar worden verwerkt of besproken tot de meningen eensluidend zijn.
- Het rapport voldoet aan de volgende eisen: ecologisch en juridisch houdbaar, goed onderbouwd, kort en bondig, leesbaar en begrijpbaar.
- De conclusie geeft antwoord op de vraag van de opdrachtgever.
- Habitus natuur & landschap verklaart hierbij onafhankelijk te zijn en geen enkel belang te hebben bij de uitkomst van het rapport.

2. WERKPROTOCOL

In dit hoofdstuk staan de algemene maatregelen beschreven hoe met de aanwezige natuurwaarden dient te worden omgegaan bij de werkzaamheden zoals beschreven in 1.3. In tabel 1 staat een overzicht van relevante maatregelen en voor welke fases en werkzaamheden die relevant zijn, in de navolgende paragrafen worden de maatregelen nader toegelicht.

2.1 Werkvolgorde

Het uitgangspunt bij de werkzaamheden is dat het leefgebied van de das gewaarborgd blijft en functioneert als foerageergebied voor de das. Er worden verschillende maatregelen genomen om dit te bereiken. De maatregelen zullen leiden tot het eindbeeld dat is weergegeven in figuur 3. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Globaal betreft dit drie stappen (zie Figuur 2 en paragraaf 1.3.). De uitvoering van deze stappen waarborgen ten alle tijde beschikbaarheid van dassenleefgebied. De woningbouw zelf wordt uitgevoerd in tien fases. Bij iedere fase van het project dient een deskundige ecooloog betrokken te worden. Fase 1 t/m 2 van het project start in juni 2020, daarna volgen fase 3 tot en met 10. Zie Tabel 1 voor een overzicht van de maatregelen per fase. Daarnaast dient bij werkzaamheden in het broedseizoen rekening gehouden te worden met vestiging of aanwezigheid van broedvogels.

Tabel 1: Overzicht maatregelen per fase met verwijzing naar paragraaf en actor

Stap	Maatregelen	Zie par.	Fases	Tijdstip	Actor
1	Melding van de werkzaamheden bij Omgevingsdienst Brabant Noord	2.2.1	Realisatie geluidsscherm en fase 3 t/m 9	Minimaal 2 weken voorafgaand aan start werkzaamheden	Projectontwikkelaar
2	Kennisoverdracht naar personeel en derden betrokken bij de uitvoering	2.2.2	Alle fases en ook realisatie geluidsscherm en dassencompensatie	Voorafgaand aan start werkzaamheden	Ecooloog, aannemer en ontwikkelaar
3	Realisatie dassencompensatie	2.2.3	Dit betreft stap 2	Na afloop van stap 1 eind 2020 begin 2021.	Projectontwikkelaar en groenaannemer
4	Start werkzaamheden buiten broedseizoen of houdt het terrein ongeschikt	2.2.4	Alle fases, realisatie geluidsscherm en dassencompensatie	Jaarlijks is het broedseizoen 15 maart t/m 15 augustus. Zorg dat het werk buiten deze periode wordt uitgevoerd, gestart wordt en/of houdt het terrein in deze periode ongeschikt voor vestiging van broedvogels.	Aannemer onder begeleiding van ecooloog
5	Ecologische check in kader van zorgplicht	2.2.5	Alle fases en ook realisatie geluidsscherm en dassencompensatie	Maximaal 14 dagen voor start van de voorgenomen werkzaamheden en fase	Uitvoerder onder begeleiding van ecooloog
6	Aangepaste werkwijze van toepassing bij werkzaamheden tussen de 20 tot 50 meter van de dassenburcht en wissels	2.2.6	Realisatie geluidsscherm en fase 3 t/m 9	In de periode 2022 t/m 2025	Aannemer
7	Aangepaste werkwijze van toepassing bij werkzaamheden binnen 20meter van de dassenburcht	2.2.7	Realisatie geluidsscherm en fase 3 t/m 9	In de periode 2022 t/m 2025	Aannemer
8	Ecologische begeleiding en logboek	2.3	Alle fases en ook realisatie geluidsscherm en dassencompensatie	In de week voor de start van de sloop.	Ecooloog en aannemer

2.2. Maatregelen

In deze paragraaf worden de stappen uit 2.1 verder toegelicht waar ook in tabel 1 naar verwezen wordt.

2.2.1 Melden van de werkzaamheden

De start van de werkzaamheden en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering, dienen conform voorschrift 1 uit de **nog te verlenen** ontheffing, allereerst schriftelijk gemeld te worden aan Omgevingsdienst Brabant Noord. Na afloop van de werkzaamheden dient de Omgevingsdienst Brabant Noord uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden schriftelijk in kennis te worden gesteld. Mocht de ontheffing positief worden afgewezen, doordat door het treffen van de maatregelen geen overtreding aan de orde is, vervalt deze actie. De ontheffing is met name nodig voor werkzaamheden van het geluidscherm en woningbouw in fase 3 t/m 9. Echter doordat vooraanvang van die fases de dassencorridor gereed is zal de das geen negatieve effecten ondervinden en is de ontheffing wellicht niet nodig. Dit punt ligt ter beoordeling bij de omgevingsdienst.

2.2.2 Kennisoverdracht

De maatregelen uit dit plan en uit de ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-) personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften. Daarom is van belang voor start van elke fase een kennisoverdracht tussen ecooloog en aannemer te laten plaatsvinden waarbij alle actuele risico's en maatregelen worden doorgenomen.

2.2.3. Realisatie dassencompensatie

Voor de bescherming van de das is het realiseren van compensatie van het foeragegebied en het behouden van een wissel naar de overzijde van de A2 cruciaal. Hiervoor wordt de bestaande verbinding geopwaardeerd en wordt ook het bestaande foeragegebied aan de overzijde van de A2 kwalitatief verbeterd (zie Figuur 3). De inhoud van dit compensatieplan is uitgewerkt door Das en Boom in het plan met kenmerk 17D014 van datum januari 2018. Voor de ontwikkeling van de woonwijk is het cruciaal dat de compensatie gereed is voordat verder gegaan wordt met de werkzaamheden t.b.v. stap 3 (fases 3 t/m 10). Naast de compensatie is het verder van belang een aangepaste werkwijze toe te passen in de buurt van de dassenburcht en belangrijke wissels. Zie hiervoor paragraaf 2.2.6 en 2.2.7

2.2.4. Start werkzaamheden buiten broedseizoen of houdt het terrein ongeschikt

Werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten broedseizoen (indicatief 15 maart t/m 15 augustus). Indien

gewerkt dient te worden in het broedseizoen is het belangrijk om het gebied voor het broedseizoen ongeschikt te maken door geschikte broedvogelbiotopen te verwijderen zoals vegetatie, stenen hopen e.d. Daarnaast dient het terrein ongeschikt gehouden te worden door bijvoorbeeld wekelijks te slepen, of inzet van honden. De exacte aanpak dient in overleg met de ecooloog bepaald te worden omdat dit afhankelijk is van het type perceel, precieze planning en voorgenomen uitvoeringswerkzaamheden. Indien werkzaamheden in het broedseizoen gestart te worden dient ten alle tijden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden om vast te stellen of er broedvogels aanwezig zijn.

2.2.5 Ecologische check in kader van zorgplicht

Voordat de werkzaamheden beginnen dient een ecologisch check in kader van zorgplicht uit gevoerd te worden. Het doel is om een actueel beeld te krijgen van de ecologische risico's. In kader van de zorgplicht kunnen maatregelen worden voorgesteld als, werk van binnen naar buiten, zodat aanwezige hazen ruimte krijgen om de vluchten.

2.2.6. Aangepaste werkwijze bij werkzaamheden tussen de 20 tot 50 meter van de dassenburcht en wissels

Deze maatregelen gelden o.a. voor de werkzaamheden t.b.v. geluidscherm die nabij de burcht en wissel worden uitgevoerd maar ook voor de woningbouwrealisatie naast de dassenburcht en wissel en ook de toekomstige woningbouw naast de te realiseren dassencorridor.

- Werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopkomst en zonsondergang
- Zo kort mogelijk en zo min mogelijk licht, geluid, trillingen
- Na 19.00 dassenwissels vrijmaken van afval en machines verwijderen.
- Tijdelijke obstakels, zoals greppels en grondwallen passeerbaar maken.

2.2.7. Aangepaste werkwijze bij werkzaamheden binnen 20 van de dassenburcht

Aanvullend op de punten uit 2.2.6. gelden de volgende voorwaarden:

- Grond berijdende voertuigen NIET toegestaan
- Heiwerkzaamheden of andere trilling veroorzakende werkzaamheden NIET toegestaan

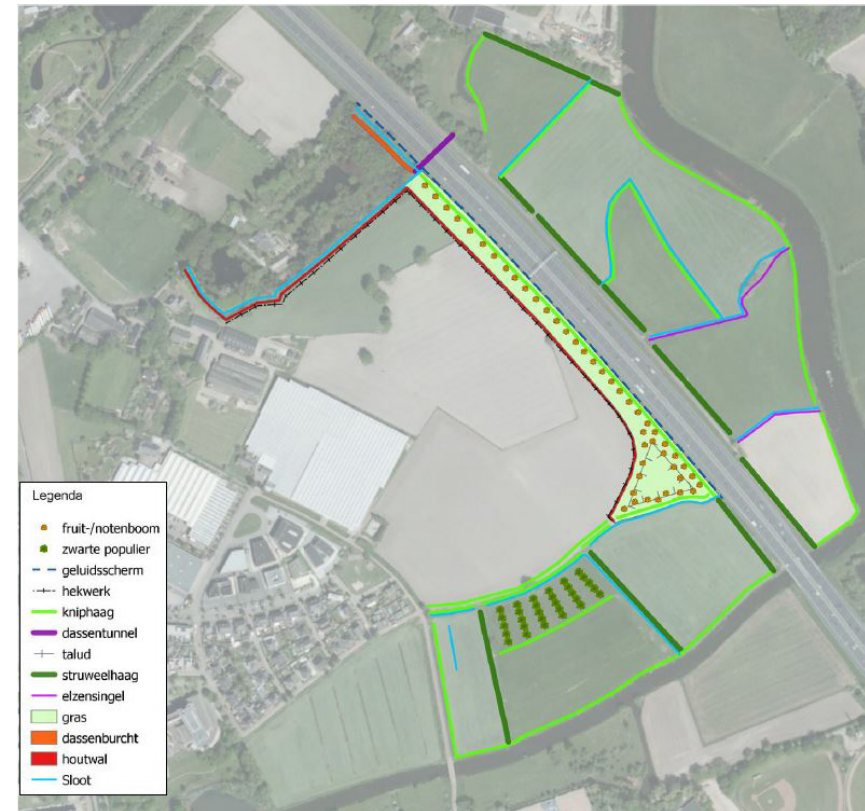
2.3 Ecologische begeleiding en logboek

De werkzaamheden dienen te worden begeleid door een deskundige ecooloog. In iedere fase van de uitvoering van het project is in het kader van de ontheffing en zorgplicht van de Wet natuurbescherming overleg nodig. Dit overleg dient gepaard te gaan met een locatiebezoek waarbij de actuele risico's die er nog zijn beoordeeld worden. Bij een start in juni zijn broedvogels bijvoorbeeld een realistisch risico. Het logboek wordt tijdens de

rondgang ingevuld door de ecooloog. Daarnaast dient de aannemer zelf voor relevante maatregelen de logboek bijhouden. Het logboek staat aangegeven in Bijlage 4. In bijlage 2 zijn de relevante contactpersonen opgenomen voor de ecologische begeleiding. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de akkoordverklaring getekend door de uitvoerende partijen (bijlage 3).

2.4 Resultaat na uitvoering van de maatregelen

Na de werkzaamheden bestaat het plangebied nog steeds uit voor de das geschikt foerageer- en leefgebied aan de noordwestzijde en oostzijde van het plangebied. Ook zal het gebied kunnen blijven functioneren als foerageergebied omdat de graslanden zodanig worden beheerd dat het volwaardig foerageergebied voor de das is. Het eindbeeld is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3: functies voor de das in het plangebied na uitvoering van de werkzaamheden (Bron: Landschaps- en beheerplan Selissen Boxtel Staro, juli 2019)

BIJLAGE 1 KAART MET DE VERSCHILLENDE FASES VAN HET PROJECT

Het plangebied betreft de Selissen te Boxtel en ligt in de provincie Noord-Brabant.

BIJLAGE 2 RELEVANTE CONTACTGEGEVENS

Hieronder zijn contactgegevens van de betrokken partijen en personen vermeld.

Eerste aanspreekpunt voor zaken die betrekking hebben op dit werkprotocol is Habitus.

Contactpersonen

Opsteller Ecologisch werkprotocol en Ecologisch toezichthouder Habitus en eerste contactpersoon

Eerste contactpersoon

Naam: Benjamin Brandt

Functie: Ecologisch adviseur

E-mail: **Benjamin@habitus.nl**

Telefoonnummer: 0172-204060

Directie Van Wanrooij Bouw & Ontwikkeling

Naam: Marc van Roekel

Functie: Projectontwikkelaar

E-mail: Marc.van.Roekel@vanwanrooij.nl

Telefoonnummer: 073 - 53 40 624

Uitvoerder/aannemer

Uitvoerder/aannemer

Naam: .....

Functie: ....

E-mail: ....

Telefoonnummer: ....

Begeleiding ecooloog vanuit de aannemer

Naam: .....

Functie: ....

E-mail: ....

Telefoonnummer: ....

BIJLAGE 3 AKKOORDVERKLARING

Akkoordverklaring uitvoerende partij of aannemer Ondergetekende,

Naam:

Geboortedatum:

Onderneming (uitvoerende partij):

Rol / Mandaat binnen onderneming:

Verklaart voorliggend Ecologisch Werkprotocol naam project met bijlagen te hebben ontvangen, kennis te hebben genomen van de inhoud, hiermee in te stemmen en zich te houden aan de regels en bepalingen zoals vermeld in het protocol. Voorts verklaart ondergetekende dat bovenstaande van toepassing is voor alle werknemers die namens de onderneming (in opdracht van de naam opdrachtgever) werkzaamheden uitvoeren in het locatie uitvoering werkzaamheden in Plaatsnaam. Een volledig exemplaar van dit protocol dient te allen tijde tijdens uitvoering van de werkzaamheden op het werk aanwezig te zijn.

Voor akkoord,

Naam onderneming:

Datum:

Handtekening:

Over ons

Habitus natuur & landschap is een vooruitstrevend onderzoeks- en adviesbureau voor ecologie, natuur en landschap. Kwaliteit en klanttevredenheid staan bij ons hoog in het vaandel. U kunt van ons verwachten dat wij vlotte en klantgerichte service bieden en aantrekkelijke producten opleveren van het hoogste inhoudelijke niveau. Wij geloven in langdurige samenwerking met opdrachtgevers, partners en personeel op een wijze die wederzijds voordeel oplevert.

Kwaliteit

Wij staan voor kwaliteit, dit begint voor ons bij onze ecologen, die specialistische kennis bezitten over de herkenning en ecologie van flora en fauna. Naast inhoudelijke expertise kan kwaliteit in sterke mate geborgd worden door het opstellen en beheren van processen, daarom hebben wij onze bedrijfsstructuur rond processen opgebouwd. Door de aanwezige inhoudelijke kennis en de toepassing van processen aan te vullen met een uitstekende communicatieve vaardigheden, zijn wij er van overtuigd dat elke dienst voldoet aan de strengste kwaliteitseisen.

Klanttevredenheid

De klant staat bij ons centraal en dat zien wij ook terug in de cijfers. Zo wordt onze dienstverlening door klanten gemiddeld met een acht beoordeeld. Regelmatig vragen wij u om een evaluatieformulier in te vullen. Met uw input kunnen we onze dienstverlening in de toekomst verder optimaliseren.

Over ons logo

Libellen zijn prachtige insecten. Het is dan ook geen toeval dat we voor inspiratie voor ons logo geput hebben uit de fraaie en diverse vormen die de orde van libellen rijk is. Omdat de vleugelvorm het onderscheidende kenmerk is tussen libellen en juffers en elke soort unieke vleugelkenmerken heeft, hebben we dit onderdeel als basisvorm voor ons logo gekozen.

